

นิพนธ์ต้นฉบับ

การรับรู้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ต่อพฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง

กนกฉัตร สมชัย, ส.บ.*, นัฐพล ศรีทะวัน, ส.บ.*,
วชิรา คำยาว, ส.บ.*, ประเสริฐ ประสมรักษ์, ประ.ด.*

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการรับรู้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และพฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลสร้างนกทา อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ

วัสดุและวิธีการ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาภาคตัดขวาง คำนวณขนาดตัวอย่างด้วยสูตรประมาณค่าสัดส่วน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามการรับรู้และพฤติกรรมการเลี้ยงดูที่มีค่าเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน ด้วย Chi-square test

ผล กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยจำนวน 88 ราย มีผู้เข้ารวมการศึกษาครบถ้วนจำนวน 77 ราย คิดเป็นร้อยละ 87.5 ส่วนใหญ่เป็นบิดาหรือมารดา ร้อยละ 61 อายุระหว่าง 30 – 39 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีรายได้เฉลี่ยระหว่าง 3,001 – 6,000 บาท ประกอบอาชีพเกษตรกร รับรู้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับมาก ร้อยละ 85.7 มีพฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง ระดับมาก ร้อยละ 87 โดยการรับรู้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .001$)

สรุป ควรพัฒนารูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ที่ถูกต้องแก่ผู้เลี้ยงดูเด็กปฐมวัยในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

คำสำคัญ ผู้ปกครอง เด็กปฐมวัย พฤติกรรมเลี้ยงดู โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

*มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญ

ติดต่อผู้พิมพ์ email: praser.pra@mahidol.edu

Original Articles

The perception of the COVID-19 pandemic situation with parenting behavior to promote early childhood development of parents

Kanokchat Somchai, B.P.H.*, Natthaphon Srithawan, B.P.H.*,
Wachira Khamyao, B.P.H.*, Prasert Prasomruk, Ph.D.*

Abstract

Objective To study the perceptions of the COVID-19 pandemic situation and parenting behaviors to promote early childhood development of parents in child development center at Sangnoktha Subdistrict, Muang District, Amnat Charoen Province.

Materials and methods This study is cross-sectional descriptive research. The calculate sample sizes with proportional to size. The data were collected by using parenting perception and behavior questionnaires with a confidence value of 0.97 and analyzed by descriptive and inferential statistics with a Chi-square test.

Results The sample of parents of early childhood children was 88, with 77 complete participants, or 87.5%, most of the participants were fathers or mothers, 61%. Most of them aged between 30 - 39 years old, graduated in primary education, had an average income between 3,001 - 6,000 bath, working as a farmer. The participant showed a high level of perception of the COVID-19 pandemic situation and parenting behaviors to promote early childhood development of parents, 85.7%, 87%, respectively. There was a statistically significant correlation between parenting behaviors to promote early childhood development in parents with the perception of the COVID-19 pandemic situation (p -value < .001).

Conclusion The communication model to create the perception for early childhood caregivers should be developed under the COVID-19 pandemic situation.

Key words: parents, early child, parenting behavior, COVID-19

*Mahidol University Amnatcharoen Campus

Corresponding author email: praser.pra@mahidol.edu

บทนำ

พัฒนาการเด็ก คือ การเปลี่ยนแปลงในการทำหน้าที่ วุฒิภาวะของบุคคล และศักยภาพของบุคคล ที่ส่งผลให้ทำสิ่งที่ยากสลับซับซ้อนขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เด็กปฐมวัยช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิด ถึง 5 ปี เป็นช่วงวัยที่มีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว ในหลาย ๆ ด้านทั้งด้านร่างกาย จิต อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจะมีพัฒนาการด้านสมองสูงถึงร้อยละ 80 เมื่อเทียบกับผู้ใหญ่ เด็กปฐมวัยนับว่าเป็นช่วงที่เหมาะสมต่อการสร้างรากฐานและคุณภาพชีวิต¹ ทั้งนี้พัฒนาการจะสมวัยได้ต้องอาศัยครอบครัวที่มีความพร้อมในการเลี้ยงดูด้วยความรัก ความอบอุ่น และมีรายได้ที่เพียงพอ² แต่สถานการณ์เด็กปฐมวัยที่มีพัฒนาการไม่สมวัยยังคงมีแนวโน้มที่เป็นปัญหาสำคัญทั้งในประเทศไทยและระดับโลก จากสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของจังหวัดอำนาจเจริญ ปิดทำการเรียนการสอนตามประกาศของจังหวัด เพื่อเป็นการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค³ ทำให้เด็กปฐมวัยไม่สามารถเข้าเรียนได้ตามปกติ ส่งผลให้ผู้ปกครองมีบทบาทที่สำคัญเพิ่มขึ้นในการส่งเสริมพัฒนาการให้แก่บุตรของตน จึงทำให้เห็นว่ครอบครัวเป็นส่วนสำคัญในเลี้ยงดูเด็กให้มีพัฒนาการที่สมวัย อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการศึกษาผลของการรับรู้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในผู้ปกครองต่อพฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะพื้นที่ในศูนย์พัฒนาเด็กพื้นที่ตำบลสร้างนกทา อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยมหิดลวิทยาเขตอำนาจเจริญ จึงจำเป็นต้องศึกษาประเด็น

ดังกล่าว เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการรับรู้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และพฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลสร้างนกทา อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับพฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลสร้างนกทา อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ

วัสดุและวิธีการ

เป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวาง ในพื้นที่ตำบลสร้างนกทา อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ ระหว่างเดือนกันยายน - ธันวาคม 2564 โดยผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอำนาจเจริญ หมายเลขรับรอง 11/2564

กลุ่มตัวอย่าง คือ พ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดอำนาจเจริญ รวมจำนวน 3,696 คน โดยเกณฑ์คัดเข้าเป็นผู้ปกครองเด็กอายุ 2-5 ปีที่ศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดอำนาจเจริญ เกณฑ์คัดออกเป็นผู้ที่ติดเชื้อหรือใกล้ชิดผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

การคำนวณขนาดตัวอย่าง โดยใช้สูตรประมาณค่าสัดส่วน

$$n = \frac{NZ\alpha/2^2p(1-p)}{e^2(N-1)+Z\alpha/2^2p(1-p)}$$

เมื่อ n คือ ขนาดประชากรที่ต้องการ

N คือ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย อายุ 2-5 ปี
เท่ากับ 3,696 คน

Z^2 คือ ค่าสถิติทดสอบ Z ที่ระดับ 0.5
เท่ากับ 1.96

P คือ ค่าสัดส่วนของเด็กปฐมวัยที่มี
พัฒนาการล่าช้า เท่ากับ 0.29

e^2 = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัย
สามารถยอมรับได้ เท่ากับร้อยละ 10

เมื่อแทนค่าตามสูตรได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
เท่ากับ 78.93 คน คิดอัตราการสูญเสีย ร้อยละ 10
ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 87 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบ
แบ่งกลุ่มด้วยการจับฉลากสุ่มจากตำบลในอำเภอ
เมืองจังหวัดอำนาจเจริญทั้ง 19 ตำบล ได้เป็น
ตำบลสร้างนกทาซึ่งมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 3
ศูนย์ มีเด็กปฐมวัย 88 คน ผ่านเกณฑ์คัดเลือก
ตัวอย่างทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม
ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คุณลักษณะ
ส่วนบุคคลของผู้ดูแล จำนวน 11 ข้อ ส่วนที่ 2 การ
รับรู้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา
จำนวน 25 ข้อ โดยเป็นแบบประมาณค่า จาก
ระดับรับรู้ที่น้อยที่สุดถึงมากที่สุด คะแนน 1-5 แปล
ผลเป็น 3 ระดับคือ ระดับมาก คะแนน 80% ขึ้น
ไป ระดับปานกลาง ช่วงคะแนน 70 – 80% และ
ระดับน้อย คะแนนน้อยกว่า 70% และส่วนที่ 3
พฤติกรรมเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก
ปฐมวัยของผู้ปกครอง จำนวน 21 ข้อ โดยเป็นแบบ
ประมาณค่า จากระดับปฏิบัติที่น้อยที่สุดถึงมากที่สุด

คะแนน 1-5 แปลผลเป็น 3 ระดับคือ ระดับมาก
ช่วงคะแนน 3.7 – 5.0 ระดับปานกลาง ช่วง
คะแนน 2.3 – 3.7 และระดับน้อย ช่วงคะแนน
1.0 – 2.3

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ด้าน
ความตรงของเนื้อหา ตรวจสอบโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ 1) อาจารย์ประจำหลักสูตร
สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล
วิทยาเขตอำนาจเจริญ 2) ผู้รับผิดชอบงานส่งเสริม
พัฒนาการเด็กปฐมวัย สสจ.จังหวัดอำนาจเจริญ
3) ครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดโนนดู่
จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไข
และปรับปรุง ไปทดลองใช้กับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปลาข้าว ตำบลปลาข้าว
อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 30 คน
โดยหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของ
ครอนบาค เท่ากับ 0.97

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา
ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐานเพื่ออธิบายคุณลักษณะของประชากร
การรับรู้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ
ไวรัสโคโรนา 2019 พฤติกรรมการส่งเสริม
พัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง และวิเคราะห์
ด้วยสถิติเชิงอนุมาน ด้วย Chi-square test เพื่อ
หาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สถานการณ์แพร่
ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับ
พฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก
ปฐมวัยของผู้ปกครอง

ผล

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ดูแลกลุ่ม
ตัวอย่างที่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตลอด
โครงการจำนวน 77 คน คิดเป็นอัตราคงอยู่ร้อยละ

87.5 โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 89.6 อายุระหว่าง 30-39 ปี ร้อยละ 31.2 อายุเฉลี่ย 37.8 ปี (S.D.11.5) อายุต่ำสุด 20 ปี สูงสุด 61 ปี ระดับการศึกษาประถมศึกษา ร้อยละ 36.4 อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 53.2 รายได้เฉลี่ยระหว่าง 3001-6000 บาท ร้อยละ 35.1 จำนวนสมาชิกในครอบครัว 5-6 คน ร้อยละ 46.8 เป็นบิดามารดาของเด็ก ร้อยละ 61.0 ระยะเวลาในการดูแลเด็กระหว่าง 3-4 ปี ร้อยละ 55.8 ระยะเวลาในการดูแลเด็กเฉลี่ย 3.1 ปี (S.D. 0.9) ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 85.2 เด็กส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.9 อายุระหว่าง 3-4 ปี ร้อยละ 57.1 อายุเฉลี่ย 3.2 ปี

(S.D. 0.7)

2. การรับรู้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ภาพรวมผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีการรับรู้เกี่ยวกับสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับมาก ร้อยละ 85.7 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่ผู้ปกครองมีระดับการรับรู้ในระดับมากที่สุดคือ การรับรู้ความสามารถของตน ร้อยละ 94.8 แต่มีการรับรู้ที่อยู่ในระดับมาก น้อยที่สุดคือการรับรู้ความรุนแรงต่อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ของการรับรู้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพื้นที่ตำบลสร้างนกทา อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ

การรับรู้	ระดับการรับรู้ (คน (ร้อยละ))		
	น้อย	ปานกลาง	มาก
การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อ	1 (1.3)	6 (7.8)	70 (90.9)
การรับรู้ความรุนแรงของการติดเชื้อ	7 (9.1)	5 (6.5)	65 (84.4)
การรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อ	2 (2.6)	7 (9.1)	68 (88.3)
การรับรู้อุปสรรคจากการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อ	1 (1.3)	7 (9.1)	69 (89.6)
สิ่งจูงใจกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติ	4 (5.2)	4 (5.2)	69 (89.6)
ปัจจัยร่วมที่เกี่ยวข้อง	7 (9.1)	3 (3.9)	67 (87.0)
การรับรู้ความสามารถของตนเอง	4 (5.2)	0 (0.0)	73 (94.8)
ภาพรวม	1 (1.3)	10 (13.0)	66 (85.7)

3. พฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง พฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยตามที่เอื้อต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้วย 7 กิจกรรม ด้วยการกิน กอด เล่น เล่า นอน

เฝ้าดูฟัน และรู้ทันเทคโนโลยี ภาพรวมส่วนใหญ่ผู้ปกครองเด็กมีพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยระดับมาก ร้อยละ 87.0 และพบว่าพฤติกรรมที่มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด สูงที่สุด คือการส่งเสริมการนอนหลับพักผ่อนที่เพียงพอ ร้อยละ

97.4 และรองลงมาคือการส่งเสริมด้านโภชนาการ
ที่ดี แต่ด้านที่มีการปฏิบัติในระดับมาก น้อยที่สุด

คือ การตรวจและดูแลสุขภาพช่องปาก (ดังตาราง
ที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละของพฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กพื้นที่ตำบลสร้างนกทา รายด้านและภาพรวม

พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ (คน(ร้อยละ))		
	น้อย	ปานกลาง	มาก
การสร้างความรักความอบอุ่นด้วยการกอด	0 (0.0)	9 (11.7)	68 (88.3)
การส่งเสริมด้านโภชนาการ	0 (0.0)	6 (7.8)	71 (92.2)
การส่งเสริมกิจกรรมการเล่น	0 (0.0)	9 (11.7)	68 (88.3)
การส่งเสริมการเล่านิทาน	0 (0.0)	7 (9.1)	70 (90.9)
การส่งเสริมการนอนหลับพักผ่อน	0 (0.0)	2 (2.6)	75 (97.4)
การตรวจและดูแลสุขภาพช่องปาก	2 (2.6)	12 (15.6)	63 (81.8)
การสร้างวินัยในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	2 (2.6)	10 (13.0)	65 (84.4)
ภาพรวม	0 (0.0)	10 (13.0)	67 (87.0)

4 . ผลของความสัมพันธ์ของการรับรู้
สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา
2019 ต่อพฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริม
พัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง ในวิเคราะห์
ความสัมพันธ์ของการรับรู้สถานการณ์แพร่ระบาด
ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ต่อพฤติกรรม
การเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของ
ผู้ปกครอง ด้วยสถิติ Chi-square test ได้จัดกลุ่ม
ตัวแปรการรับรู้ และพฤติกรรมเป็น 2 กลุ่มตาม
ระดับที่คาดหวังคือ การรับรู้น้อยรวมกับปานกลาง
และกลุ่มรับรู้มาก เช่นกับการปฏิบัติระดับน้อยรวม
กับปานกลาง เป็นระดับที่ไม่เหมาะสม ส่วนระดับ
มาก เป็นระดับที่เหมาะสม ผลการวิเคราะห์พบว่า
ภาพรวมการรับรู้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรค

ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์
กับพฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก
ปฐมวัยของผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 $p\text{-value} < .001$ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้าน
ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ
พฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก
ปฐมวัยของผู้ปกครอง ได้แก่ การรับรู้ความรุนแรง
ต่อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ($p\text{-value} < .05$)
และปัจจัยร่วมที่เกี่ยวข้อง ($p\text{-value} < .001$)
(ดังตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ผลของความสัมพันธ์ของการรับรู้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ต่อพฤติกรรมความเสี่ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง ภาพรวมและรายด้าน

ระดับการรับรู้	พฤติกรรมความเสี่ยงดู (คน(ร้อยละ))		Sig.
	ไม่เหมาะสม	เหมาะสม	
ภาพรวม			
ระดับน้อย - ปานกลาง	6 (54.5)	5 (45.5)	<.01
ระดับมาก	4 (6.1)	62 (93.9)	
การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อ			
ระดับน้อย - ปานกลาง	0 (0.0)	7 (100)	.58
ระดับมาก	10 (14.3)	60 (85.7)	
การรับรู้ความรุนแรงของการติดเชื้อ			
ระดับน้อย - ปานกลาง	5 (41.7)	7 (58.3)	.01
ระดับมาก	5 (7.7)	60 (92.3)	
การรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อ			
ระดับน้อย - ปานกลาง	2 (22.2)	7 (77.8)	.33
ระดับมาก	8 (11.8)	60 (88.2)	
การรับรู้อุปสรรคจากการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อ			
ระดับน้อย - ปานกลาง	3 (37.5)	5 (62.5)	.33
ระดับมาก	7 (10.1)	62 (89.9)	
สิ่งจูงใจกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติ			
ระดับน้อย - ปานกลาง	3 (37.5)	5 (62.5)	.06
ระดับมาก	7 (10.1)	62 (89.9)	
ปัจจัยร่วมที่เกี่ยวข้อง			
ระดับน้อย - ปานกลาง	7 (70.0)	3 (30.0)	<.01
ระดับมาก	3 (4.5)	64 (95.5)	
การรับรู้ความสามารถของตนเอง			
ระดับน้อย - ปานกลาง	2 (50.0)	2 (50.0)	.08
ระดับมาก	8 (11.0)	65 (89.0)	

วิจารณ์

1. การรับรู้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ภาพรวมของระดับการรับรู้ต่อสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 85.7 เมื่อพิจารณาการรับรู้รายด้านทั้ง 7 ด้าน พบว่า มีระดับการรับรู้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่มีระดับการรับรู้มากที่สุด คือ การรับรู้ความสามารถของตน สอดคล้องกับการศึกษาของ ศรีนัย ปองนิมิตร และคณะ (2560)⁴ ที่ศึกษาความรู้ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน และการสอนเรื่องเพศในเด็กปฐมวัยของบิดามารดา พบว่า การรับรู้สมรรถนะแห่งตน มีความสำคัญทางบวก ระดับสูงกับการสอนเพศศึกษาในเด็กปฐมวัยของบิดามารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_s = .73, p < .01$) เมื่อมีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนเพิ่มขึ้นจะมีการ สอนเรื่องเพศในเด็กปฐมวัยของบิดามารดาเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจอธิบายได้ว่าเมื่อผู้ปกครองมีระดับการรับรู้ในระดับเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรม การเลี้ยงดูที่ส่งเสริมพัฒนาการเพิ่มขึ้นตามไป ด้วย สอดคล้องกับทฤษฎีการรับรู้สมรรถนะในตนเองของ Bandura⁵ ที่กล่าวว่า หากบุคคลมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในกระทำ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจ กระทำพฤติกรรมให้ประสบความสำเร็จ และคงไว้ซึ่งพฤติกรรมนั้นอย่างต่อเนื่องต่อไปได้ และ สอดคล้องกับการศึกษาของรรณณ แสงแก้ว และคณะ (2564)⁶ พบว่าการรับรู้สมรรถนะแห่งตน สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการ เด็กปฐมวัยของผู้ดูแลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ร้อยละ 26.4 ($R^2 = .264, p < .05$) อาจสรุปได้ว่า เมื่อผู้ปกครองมีการรับรู้ถึงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และการได้รับ

ข้อมูลจากบุคลากรทางสาธารณสุข ทำให้การรับรู้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้ปกครองมีการรับรู้ระดับมากในทุกด้าน และจะพบร่วมกับการที่ผู้ปกครองเด็กพยายามที่จะดูแลในการส่งเสริมพัฒนาการบุตรของตนให้ดีที่สุด เพื่อให้มีพัฒนาการที่สมวัยและมีสุขภาพแข็งแรงและปลอดภัยจากโรค

2. พฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง พบว่า โดยรวมของพฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 87.0 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกานติมา พินิจิ์ และคณะ (2561)⁷ ที่ศึกษาพัฒนาการเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลกุดไผ่จ่อ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่ามีการปฏิบัติในภาพรวมเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับดีมากถึงร้อยละ 71.1 นอกจากนี้ เมื่อพิจารณารายด้านจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า พฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้ปกครองในทุกด้าน มีระดับการปฏิบัติในระดับมาก โดยด้านการส่งเสริมการนอนหลับพักผ่อนที่เพียงพอ อยู่ในระดับมากถึงร้อยละ 97.4 อาจเนื่องด้วยพื้นที่ศึกษาเป็นสังคมในชนบททำให้ผู้ปกครองมีพฤติกรรมให้บุตรเข้านอนพร้อมผู้ปกครองในช่วงกลางคืน หากในช่วงกลางวันผู้ปกครองจะต้องเป็นผู้ดูแลเด็กมักจะให้เด็กนอน เพื่อให้สามารถทำงานได้ แต่ด้านการตรวจและดูแลสุขภาพช่องปาก มีระดับการปฏิบัติระดับมาก ต่ำสุด สอดคล้องกับการศึกษาของปริญญญา จิตอร่าม และกุลนาถ มากบุญ อ่างถึงในภัสวรรณ เสนาเพ็ง และ พัทรี ศรีชัย⁸ พบว่า ผู้ปกครองของเด็กมีพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายละเอียดของพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพของ

ผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้เด็กแปรงฟันวันละ 1 ครั้ง โดยแปรงในเวลาเช้า สอดคล้องกับการศึกษาของ วิภาพร ล้อมสิริอุดม⁹ พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ผู้จะมีทักษะเกี่ยวกับการดูแลความสะอาดในช่องปากของเด็กอายุ 3-5 ปี ว่าจะดูแลทำความสะอาดช่องปาก เมื่อเด็กต้องเข้าสังคม อาทิ เช่น การไปโรงเรียน

3. ความสัมพันธ์ของการรับรู้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ต่อพฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง พบว่า ภาพรวมการรับรู้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value} < .001$ สอดคล้องกับการศึกษาของอรนุช ประดับทอง และคณะ (2563)¹⁰ จากการศึกษาพบว่า การรับรู้ด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=.338$) ซึ่งอาจจะอธิบายได้ว่า ถ้ามีการรับรู้ด้านสุขภาพที่มากมักเป็นที่สนใจในสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว จึงพบว่าผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กที่ดี และเด็กมีพัฒนาการที่สมวัย

การรับรู้ความรุนแรงต่อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value} < .05$ การที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้ถึงความรุนแรงส่งผลให้มีพฤติกรรมการเลี้ยงดูที่เหมาะสม อาจเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นบิดามารดาของเด็กเลี้ยงบุตรด้วยตนเอง สามารถเข้าใจปัญหาได้ตรงตามความเป็นจริงด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการ

ชญาณันท์ ใจดี และคณะ (2555)¹¹ ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบหายใจของผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก พบว่า การรับรู้ความรุนแรงของโรคมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบหายใจ ($p\text{-value} = .001$) อาจกล่าวได้ว่าการรับรู้ถึงความรุนแรงของต่อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นปัจจัยกระตุ้นให้ผู้ปกครองเกิดความตระหนักรู้ ให้มีความสำคัญต่อพัฒนาการที่ สมวัยของบุตร อาจสรุปได้ว่า สถานการณ์ความรุนแรงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ผู้ปกครองให้ความสำคัญในวิธีการเลี้ยงดูที่จะทำให้เด็กมีพัฒนาการทางร่างกายที่ดี แข็งแรงเพื่อไม่ให้ติดเชื้อ เพราะเด็กถือเป็นกลุ่มเปราะบางหากติดเชื้อจะมีอาการรุนแรง และเสียชีวิตได้

การรับรู้ปัจจัยร่วมที่เกี่ยวข้อง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value} < .001$ จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเมื่อมีอายุที่เพิ่มขึ้นทำให้ต้องมีการใส่ใจในการรับข้อมูลข่าวสาร มาตรการต่างๆ รวมถึงรับรู้ถึงการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนยังคงออกปฏิบัติหน้าที่ในการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการแม้มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเมื่อผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยมีอายุที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งมี บทบาทเป็นหัวหน้าครอบครัว ทำให้เป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดการรับรู้และนำมาสู่พฤติกรรมการเลี้ยงดูเพื่อให้บุตรมีพัฒนาการที่ดี สมวัย สรุปได้ว่า ในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การรับรู้ข้อมูลที่ถูกต้องในภาพรวมทั้งการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการ

ติดเชื้อ การรับรู้ความรุนแรงของโรค การรับรู้ประโยชน์จากการป้องกันการติดเชื้อ การรับรู้อุปสรรคจากการป้องกันการติดเชื้อ สิ่งกระตุ้นจูงใจให้เกิดการปฏิบัติ ปัจจัยร่วมที่เกี่ยวข้อง และการรับรู้ความสามารถของตนเอง เกี่ยวข้องต่อพฤติกรรม การเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้ปกครองในด้านกิน กอด เล่น เล่า นอน ผ้าอ้อม ฝุ่น ไร้มลพิษ เทคโนโลยี โดยการรับรู้ความรุนแรงจากการติดเชื้อมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรม การเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ดังนั้นจึงควรได้รับการส่งเสริมข้อมูลเพื่อการรับรู้ที่ถูกต้องที่จะนำไปสู่การเลี้ยงดูที่เหมาะสมต่อไป รวมถึงพิจารณาปัจจัยร่วมอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะส่งผลต่อรูปแบบการเสริมสร้างการรับรู้ที่เหมาะสม กับบริบทของแต่ละครอบครัว

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

1. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานสาธารณสุข ได้ข้อมูลพื้นฐานด้านการรับรู้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และพฤติกรรม การเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนในการส่งเสริมการรับรู้และพฤติกรรมที่เหมาะสม

2. หน่วยงานสาธารณสุข ควรพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างการรับรู้ความรุนแรงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่เอื้อต่อพฤติกรรม การเลี้ยงดูที่เหมาะสมต่อการมีพัฒนาการที่ดีในช่วงที่มีสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และในอนาคต

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ควรพัฒนารูปแบบการเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีแบบแผนความ

เชื่อด้านสุขภาพวิถีใหม่ โดยคำนึงถึงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสร้างนกทา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดโนนตู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคำมะคั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลสร้างนกทา และขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่เข้าร่วมการศึกษาและให้ข้อมูลในการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

1. หนึ่งฤทัย เกื้อเอียด, ปุณณพัฒน์ ไชยมะ, สมเกียรติยศ วรเดช. สถานการณ์และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพัฒนาการของเด็กไทยอายุต่ำกว่า 5 ปี: การทบทวนวรรณกรรม. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้ 2561;1:281-296.
2. จินตนา พัฒนพงศ์ธร, ชัยชนะ บุญสุวรรณ, นฤมล ธนเจริญวัชร. ผลการศึกษาพัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานอนามัยแม่และเด็ก สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย; 2558.
3. คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดอำนาจเจริญ. ประกาศจังหวัดอำนาจเจริญ เรื่องมาตรการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา(ฉบับที่ 2) (ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2564)
4. ศรีนัย ปองนิมิตพร, สุดธิดา แก้วขจร, ลาวัลย์ สมบูรณ์, นิตยา ไทยาภิรมย์. ความรู้การรับรู้สมรรถนะแห่งตนและการสอนเรื่องเพศในเด็กปฐมวัยของบิดามารดา. พยาบาลสาร. 2560; 44:28-37.

5. Bandura A. Self-efficacy: the exercise of control. New York: W. H. Freeman and Company;1997.
6. รรณณ แสงแก้ว, จิตาภา ผูกพันธ์, กนกจันทร์ เข้มningar, วาสนา มาตพรมราช. ปัจจัยทำนายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล. วารสารพยาบาลสภาวิชาชีพไทย 2564;14(2):152-164.
7. กานติมา พิมพ์ค้อ, วรพจน์ พรหมสัตยพรด, สุมนัา กลางคาร. พัฒนาการเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลกุดไผ่จ่อ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. 2561;7(2):127-135.
8. ปริญญญา จิตอร่าม, กุลนาถ มากบุญ.พฤติกรรมของผู้ปกครองในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กอายุ 3 -5 ปี. วารสารทันตภิบาล 2557;25(1): 26-41.
9. วิภาพร ล้อมสิริอุดม. ความเข้าใจและการปฏิบัติแบบชาวบ้านเกี่ยวกับโรคฟันผุในเด็กปฐมวัยกรณีศึกษา หมู่บ้านแห่งหนึ่ง ในอำเภอ นิคมคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชาทันตกรรมสำหรับเด็ก]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2545.
10. อรณุช ประดับทอง, สุขุมล แสนพวง, ธิดารัตน์ คณิงเพียร. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2.วารสารการพยาบาลการสาธารณสุขและการศึกษา.2563; 21(1): 55-67.
11. ชญานันันท์ ใจดี, เสริมศรี สันตติ, ชื่นฤดี คงศักดิ์ตระกูล. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบหายใจของผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก.รามาริบดีพยาบาลสาร. 2555;18(3):389-403.